

REZOLUCJA ⁽¹⁾**w sprawie bezpieczeństwa energetycznego w kontekście rynku energii i harmonizacji między partnerami z Europy Wschodniej a krajami UE**

(2013/C 338/03)

ZGROMADZENIE PARLAMENTARNE EURONEST,

- uwzględniając akt ustanawiający Zgromadzenie Parlamentarne Euronest z dnia 3 maja 2011 r.,
- uwzględniając wnioski ze szczytu Partnerstwa Wschodniego, który odbył się w Warszawie w dniach 29 i 30 września 2011 r.,
- uwzględniając deklarację uczestników szczytu poświęconego południowemu korytarzowi gazowemu, który odbył się w Pradze dnia 8 maja 2009 r.,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 25 listopada 2010 r. zatytułowaną „W kierunku nowej strategii energetycznej dla Europy 2011–2020”,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 12 czerwca 2012 r. w sprawie nawiązania współpracy w zakresie polityki energetycznej z partnerami spoza UE: podejście strategiczne do bezpiecznych, zrównoważonych i konkurencyjnych dostaw energii,
- uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 11 września 2007 r. w sprawie wspólnej europejskiej polityki zagranicznej w dziedzinie energetyki (2007/2000(INI)),
- uwzględniając konkluzje Rady Unii Europejskiej z dnia 24 listopada 2011 r. w sprawie wzmocnienia wymiaru zewnętrznego unijnej polityki energetycznej,
- uwzględniając wspólny komunikat wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa oraz Komisji z dnia 15 maja 2012 r. zatytułowany „Partnerstwo Wschodnie: Plan działania w okresie poprzedzającym szczyt jesienią 2013 r.”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 13 listopada 2008 r. zatytułowany „Drugi strategiczny przegląd sytuacji energetycznej”,
- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 17 listopada 2010 r. zatytułowany „Priorytety w odniesieniu do infrastruktury energetycznej na 2020 r. i w dalszej perspektywie – plan działania na rzecz zintegrowanej europejskiej sieci energetycznej” oraz rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 5 lipca 2011 r. w sprawie priorytetów w odniesieniu do infrastruktury energetycznej na 2020 r. i w dalszej perspektywie,

(¹) W formie przyjętej w dniu 28 maja 2013 r. w Brukseli (Belgia).

- uwzględniając komunikat Komisji z dnia 7 września 2011 r. w sprawie bezpieczeństwa dostaw energii i międzynarodowej współpracy energetycznej zatytułowany „Polityka energetyczna UE: stosunki z partnerami spoza UE”,
  - uwzględniając komunikat Komisji z dnia 15 listopada 2012 r. zatytułowany „Uruchomienie wewnętrznego rynku energii”,
  - uwzględniając krajowe dokumenty strategiczne Armenii, Azerbejdżanu, Białorusi, Gruzji, Mołdawii i Ukrainy w dziedzinie energii dotyczące okresu do roku 2020 i 2030,
  - uwzględniając program prac Partnerstwa Wschodniego na lata 2012–2013 w ramach trzeciej platformy tematycznej „bezpieczeństwo energetyczne”,
  - uwzględniając rezolucję Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest z dnia 3 kwietnia 2012 r. w sprawie bezpieczeństwa energetycznego, odnawialnych źródeł energii, efektywności energetycznej, infrastruktury energetycznej – rozwój sytuacji w krajach Partnerstwa Wschodniego i krajach UE,
  - uwzględniając sprawozdanie roczne za 2011 r. z działalności Wspólnoty Energetycznej Parlamentu Europejskiego i parlamentów narodowych oraz sprawozdanie roczne z dnia 1 września 2012 r. z wdrażania dorobku prawnego przewidzianego w Traktacie o Wspólnocie Energetycznej,
- A. mając na uwadze, że celem Partnerstwa Wschodniego jest zwiększanie bezpieczeństwa energetycznego poprzez współpracę w zakresie długoterminowych, stabilnych i bezpiecznych dostaw energii i tranzytu, w tym poprzez lepsze regulacje, większą efektywność energetyczną i częstsze stosowanie odnawialnych źródeł energii;
- B. mając na uwadze, że wyzwania w dziedzinie energii i środowiska na świecie wymagają opracowania wspólnych i umożliwiających współpracę strategii na szczeblu międzynarodowym; mając na uwadze, że UE i partnerzy z Europy Wschodniej mierzą się ze wspólnymi wyzwaniami politycznymi w zakresie ograniczania emisji w sektorze energetycznym i poszukiwania właściwej równowagi między różnymi źródłami energii stosowanymi obecnie przy jednoczesnym zapewnieniu pewnych i bezpiecznych dostaw oraz racjonalizowaniu zużycia energii, w szczególności poprzez zwiększanie efektywności energetycznej;
- C. mając na uwadze, że rola prawodawców w kształtowaniu polityki energetycznej, przepisów i warunków ramowych mających zastosowanie do rynków energii ma kluczowe znaczenie dla efektywnego wykorzystywania zasobów wewnętrznych, co ma zapewnić przystępne ceny energii, znacząco zmniejszyć wpływ wytwarzania i zużycia energii na klimat i środowisko oraz wprowadzić równe stosunki handlowe;
- D. mając na uwadze, że państwa członkowskie UE oraz partnerzy z Europy Wschodniej w przyszłości staną się od siebie bardziej zależni i zaangażowali się w istotny dialog w ramach Partnerstwa Wschodniego dotyczący tworzenia strategii politycznych w zakresie energii, które umożliwią sprostanie zapotrzebowaniu na energię w przyszłości; mając na uwadze, że przyszłe dwustronne układy o stowarzyszeniu między UE a zainteresowanymi partnerami z Europy Wschodniej, w tym umowy dotyczące pogłębionych i kompleksowych stref wolnego handlu, będą uwzględniały ważne aspekty dotyczące energetyki w celu ułatwienia handlu energią;
- E. mając na uwadze, że regionalny dialog dotyczący polityki energetycznej w ramach Partnerstwa Wschodniego w ostatnich latach nasilił się i obejmuje on konwergencję rynków energii, dywersyfikację dostaw energii i tranzytu oraz rozwój zrównoważonych źródeł energii, a także infrastruktury będącej przedmiotem wspólnego i regionalnego zainteresowania;

- F. mając na uwadze, że rynki energii w poszczególnych krajach UE i krajach partnerskich z Europy Wschodniej znacznie różnią się od siebie, chociaż w większości z nich w przeszłości dominowali publiczni operatorzy dostaw i dystrybucji energii; mając na uwadze, że koszty energii i zasobów wpływające na wybory polityczne mogą drastycznie różnić się od siebie w poszczególnych państwach członkowskich i w krajach partnerskich z Europy Wschodniej; mając na uwadze, że gospodarki energetyczne większości krajów w Europie Wschodniej i na Kaukazie Południowym były powiązane z byłym Związkiem Radzieckim i są nadal w znacznym stopniu zależne od importu z Federacji Rosyjskiej, jeśli chodzi o zużycie ropy naftowej i gazu;
- G. mając na uwadze, że rynki energii w kilku państwach członkowskich UE oraz w większości krajów partnerskich z Europy Wschodniej pozostają skoncentrowane i działa na nich nadmiernie ograniczona liczba dostawców energii oraz operatorów systemu przesyłowego i systemu dystrybucji; mając na uwadze, że w przeszłości w strategiach politycznych koncentrowano się przede wszystkim na zwiększaniu dostaw energii, a w mniejszym stopniu na popycie;
- H. mając na uwadze, że UE przyjęła za cel zakończenie do 2014 r. procesu tworzenia w pełni zintegrowanego wewnętrznego rynku energii jako kluczowego instrumentu jej całościowej strategii zwiększania konkurencyjności gospodarczej przy jednoczesnym dążeniu do przejścia na gospodarkę niskowęmisyjną i jest zaangażowana w osiągnięcie tego celu;
- I. mając na uwadze, że UE zaangażowała się w liberalizację rynków energii elektrycznej i gazu poprzez wdrożenie trzeciego pakietu energetycznego UE, przyjętego w 2009 r., w którym jako kluczowe elementy przewiduje się rozdział przedsiębiorstw zajmujących się przesyłem i dostawami energii oraz zasadę „dostępu stron trzecich” gwarantującą dostawcom gazu i energii elektrycznej prawo dostępu do sieci przesyłowych na niedyskryminujących warunkach; mając na uwadze, że dzięki coraz bardziej zliberalizowanym rynkom państwa członkowskie skorzystały z intensyfikacji handlu energią i odnotowano większą zbieżność hurtowych cen energii, mimo że nadal występują trudności w pełnym wdrożeniu wyżej wymienionego pakietu na szczeblu transgranicznym i krajowym;
- J. mając na uwadze, że współpraca regulacyjna i konwergencja są niezbędne, aby umożliwić dalszą integrację i połączenia międzysystemowe rynków energii oraz aby rozwijać stosunki handlowe między operatorami z sektora energetycznego z UE i krajów partnerskich z Europy Wschodniej na sprawiedliwych i wiarygodnych warunkach; mając na uwadze, że harmonizacja przepisów technicznych i przepisów dotyczących funkcjonowania mających zastosowanie do rynków energii elektrycznej i gazu w Europie wymaga dalszej współpracy instytucjonalnej;
- K. mając na uwadze, że na mocy Traktatu karty energetycznej, którego sygnatariuszami są wszystkie państwa członkowskie i kraje partnerskie z Europy Wschodniej, stworzono międzynarodowe forum współpracy w dziedzinie energii, a traktat ten odegra wartościową rolę w tworzeniu międzynarodowego fundamentu prawnego dla bezpieczeństwa energetycznego zgodnie z zasadami otwartych i konkurencyjnych rynków i zrównoważonego rozwoju; mając na uwadze, że Traktat o Wspólnocie Energetycznej stanowi podstawę umożliwiającą utworzenie w pełni zintegrowanego regionalnego rynku energii sprzyjającego zrównoważonemu wzrostowi i inwestycjom między UE a dziewięcioma umawiającymi się stronami z Europy Południowo-Wschodniej i Wschodniej;
- L. mając na uwadze, że na zapewnienie finansowego wsparcia partnerom z Europy Wschodniej w sektorze energetycznym w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa i Partnerstwa przewidziano budżet w wysokości 271 mln EUR na lata 2007–2011, w tym na program międzynarodowej współpracy w dziedzinie energii INOGATE i sąsiedzki fundusz inwestycyjny, co ułatwiło Europejskiemu Bankowi Inwestycyjnemu i Europejskiemu Bankowi Odbudowy i Rozwoju przyznawanie kredytów na budowę strategicznej infrastruktury energetycznej;
- M. mając na uwadze, że kraje z Europy Wschodniej wydobywające gaz ziemny poszukują bezpiecznych i efektywnych dróg eksportu gazu bezpośrednio do Europy, co może je obligować do podejmowania wysokiego ryzyka politycznego w związku z ich sytuacją geopolityczną, ale będzie przyczyniało się do długofalowej stabilizacji w regionie;

- N. mając na uwadze, że UE jako główny importer energii potrzebuje dywersyfikacji źródeł i dróg dostaw; mając na uwadze, że wytwarzające energię kraje partnerskie ze Wschodu pragną zdywersyfikować konsumentów;
- O. mając na uwadze, że UE działa na rzecz promowania dywersyfikacji dostaw gazu, nawiązywania długoterminowych stosunków z krajami wydobywającymi gaz i krajami tranzytu w regionie Europy Wschodniej oraz zabezpieczania dostaw energii poprzez ułatwienie realizacji południowego korytarza gazowego i w efekcie połączenie rynku UE z jednymi z największych złóż gazu na świecie;

Tworzenie spójnych podejść w dziedzinie energetyki w strategiach politycznych UE i partnerów z Europy Wschodniej

1. podkreśla znaczenie opracowywania trwałych i spójnych strategii w dziedzinie energetyki w UE i krajach partnerskich z Europy Wschodniej w celu przejścia na systemy niskoemisyjne, które mają ograniczony wpływ na klimat i środowisko i upowszechniają bezpieczną, zrównoważoną i przystępną cenowo energię z korzyścią dla konsumentów energii;
2. wzywa Radę UE i rządy krajów partnerskich z Europy Wschodniej do zadbania o to, aby współpracę w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego wyraźnie uznano za priorytet w ramach Partnerstwa Wschodniego i europejskiej polityki sąsiedztwa na lata 2014–2020; oczekuje, że trzeci szczyt Partnerstwa Wschodniego, który odbędzie się w Wilnie w listopadzie 2013 r., nada impetu wzmocnionej współpracy w dziedzinie energetyki zgodnie z wizją określającą kluczowe priorytety Partnerstwa Wschodniego, a mianowicie poszanowanie demokracji i praw człowieka, stowarzyszenie polityczne, integrację gospodarczą i mobilność obywateli;
3. popiera cele i starania realizowane w ramach platformy tematycznej „bezpieczeństwo energetyczne” Partnerstwa Wschodniego i zaleca, aby państwa członkowskie UE i partnerzy z Europy Wschodniej podjęli działania na rzecz zapewnienia większego zaangażowania w swoje działania rozwojowe w odniesieniu do integrowania europejskich rynków energii i pełnego wykorzystania korzyści z nich płynących; zachęca państwa członkowskie UE i partnerów z Europy Wschodniej do rozszerzenia ich partnerstwa poprzez określenie wspólnych stanowisk na forach międzynarodowych takich jak konferencja Europejskiej karty energetycznej i w innych międzynarodowych organach zajmujących się energią i klimatem;
4. jest zdania, że krytyczne znaczenie ma zapewnienie konsekwencji i spójności w stosunkach zewnętrznych UE w odniesieniu do kluczowych producentów energii oraz krajów tranzytu i krajów konsumujących energię, a także zapewnienie koordynacji i współpracy między państwami członkowskimi w kontekście negocjacji umów między państwami członkowskimi a dostawcami energii lub państwami trzecimi;
5. wzywa zatem do większej przejrzystości i większego zaangażowania UE w negocjowanie umów między państwami członkowskimi a państwami trzecimi, ponieważ umowy te również mogą mieć wpływ na funkcjonowanie wewnętrznego rynku energii UE;
6. podkreśla decyzję Rady UE z dnia 4 października 2012 r. ustanawiającą mechanizm wymiany informacji w odniesieniu do umów międzyrządowych w dziedzinie energetyki między państwami członkowskimi a państwami trzecimi; uważa, że ta decyzja przyczyni się do dalszej koordynacji strategii politycznych państw członkowskich oraz do wspólnych działań i solidarności; podkreśla, że wewnętrzne i zewnętrzne strategie polityczne UE i partnerów z Europy Wschodniej w dziedzinie energii muszą być przejrzyste, aby zapewnić klimat współpracy opartej na wzajemnym zaufaniu i wzajemności;

7. dostrzega wartość systemu wczesnego ostrzegania stworzonego przez UE i Federację Rosyjską w celu zapewnienia wczesnej oceny potencjalnych zagrożeń i problemów związanych z dostawami energii z Rosji do UE oraz w celu zapewnienia szybkiej reakcji w razie sytuacji nadzwyczajnej; podkreśla jednak, że w przypadku sporów politycznych lub handlowych, a także ze względów technicznych, informacje o potencjalnych zakłóceniach w dostawach energii, które można przewidzieć, należy przekazywać, zanim te zakłócenia wystąpią; zaleca, aby UE i Federacja Rosyjska zaangażowały się w dialog ukierunkowany na rozszerzenie podobnych mechanizmów na partnerów z Europy Wschodniej i ustanowienie wspólnych ram wzajemnego wsparcia, solidarności i rozstrzygania sporów w razie kryzysów, które mogą zagrozić dostawom energii do jednego państwa członkowskiego lub kraju partnerskiego z Europy Wschodniej lub większej ich liczby;

Tworzenie bardziej otwartego i zharmonizowanego regionalnego rynku energii

8. podkreśla, że tworzenie otwartego i zintegrowanego rynku energii między UE a partnerami z Europy Wschodniej jest korzystne gospodarczo i służy pogłębianiu ich powiązań politycznych, integracji gospodarczej i solidarności w ramach Partnerstwa Wschodniego; podkreśla w tym kontekście, że otwarcie granic między krajami sąsiadującymi w regionie Europy Wschodniej miałyby znaczący wpływ na gospodarkę i rynki energii regionu i w szczególności stworzyłyby nowe możliwości w dziedzinie transportu energii i handlu energią;
9. uważa, że zewnętrzna polityka energetyczna UE powinna bazować na zasadach solidarności, przejrzystości, pomocniczości, trwałości i współpracy oraz wzajemności, na podejściu rynkowym uregulowanym przepisami i na koordynacji działań państw członkowskich UE i partnerów z Europy Wschodniej, a także promować wszystkie te aspekty; podkreśla potrzebę podejmowania wspólnych skoordynowanych działań w dziedzinie bezpieczeństwa energetycznego, potrzebę przejrzystości i tworzenia nowych korytarzy transportowych;
10. podkreśla, że stworzenie wydajnych rynków energii poza tym, że będzie to przejaw przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, będzie wymagało inwestycji na dużą skalę w infrastrukturę wytwarzania, przesyłu i dystrybucji energii zgodnie z celami w zakresie klimatu i energii, które mają zostać osiągnięte do 2050 r.; uważa, że publiczni i prywatni inwestorzy będą finansować ambitne długoterminowe przedsięwzięcia, jeżeli rynki energii będą mogły polegać na stabilnych, przejrzystych i zharmonizowanych przepisach gwarantujących uczciwą konkurencję i zwiększających uprawnienia konsumentów, dzięki czemu będą mogli oni odgrywać aktywną rolę w wyborze dostawców i metod dostarczania energii;
11. zdecydowanie uważa, że harmonizacja przepisów dotyczących rynku energii w UE i w krajach partnerskich z Europy Wschodniej jest konieczna, aby zwiększyć konkurencyjność i innowacyjność, ograniczyć ryzyko nadużywania dominującej pozycji na rynkach dostaw i dystrybucji energii, ułatwić handel transgraniczny i opracować kompatybilne procedury ułatwiające przedsiębiorstwom z sektora energetycznego funkcjonowanie na szczeblu transgranicznym;
12. jest zdania, że liberalizacja krajowych rynków energii w krajach partnerskich z Europy Wschodniej powiedzie się tylko wtedy, gdy będzie przeprowadzana stopniowo, oraz że podstawowym priorytetem powinno być zapewnienie należytego i przejrzystego zarządzania przez publiczne podmioty z sektora energetycznego;
13. podkreśla, że na dobrze funkcjonującym rynku konkurencyjnym obowiązują ceny energii, które odzwierciedlają koszty jej wytworzenia, przesyłu i dystrybucji; zauważa środowiskowy i społeczny wymiar polityki energetycznej; zaleca zapewnienie konsumentom ochrony i przystępnych cen energii konsumentom z grup znajdujących się w szczególnie trudnej sytuacji;
14. zdecydowanie popiera cel UE dotyczący osiągnięcia do 2020 r. 20-procentowego udziału odnawialnych źródeł energii w zużyciu energii w UE; podkreśla w tym zakresie, że otwarcie rynków energii i przyspieszenie ich integracji powinno znacząco ułatwić nowym podmiotom wytwarzającym energię ze źródeł odnawialnych udział w tym rynku;

15. uważa, że odnawialne źródła energii będą coraz bardziej konkurencyjne pod względem gospodarczym; uważa, że stabilne lub co najmniej przewidywalne ramy regulacyjne, a także konkurencja sprzyjają inwestowaniu w sektory energii odnawialnej; wzywa UE i partnerów z Europy Wschodniej do dalszej wymiany doświadczeń i pogłębiania ich dialogu politycznego na temat środków promowania odnawialnych źródeł energii, podstawy wspólnych i spójnych podejść bez nadmiernego obciążania budżetów krajowych; zaleca, aby państwa członkowskie UE oraz partnerzy z Europy Wschodniej ułatwili wprowadzenie preferencyjnego traktowania handlu energią wytworzoną ze źródeł odnawialnych, tj. zgodnie z mechanizmami i warunkami zawartymi w dyrektywie 2009/28/WE;
16. podkreśla olbrzymi potencjał wdrażania dorobku prawnego UE w dziedzinie efektywności energetycznej w odniesieniu do wzrostu gospodarczego i oddziaływania na środowisko; w związku z tym podkreśla znaczenie ram regulacyjnych w zakresie energii jako czynnika stymulującego przemianę rynku w kierunku bardziej energooszczędnych produktów i usług, środków transportu i budynków, a także w zakresie wprowadzenia zmian w postępowaniu obywateli i przedsiębiorstw w odniesieniu do zużycia energii; zaleca, aby państwa członkowskie UE i partnerzy z Europy Wschodniej opracowali strategię w zakresie efektywności energetycznej o realistycznych celach dotyczących oszczędzania energii oraz aby wdrażali ramy regulacyjne w zakresie efektywności energetycznej;
17. zaleca, aby pomoc państwa udzielana sektorom energetycznym koncentrowała się na przedsięwzięciach dotyczących bezpieczeństwa energetycznego, budowy strategicznej infrastruktury energetycznej, na wynajdywaniu nowych technologii zrównoważonych i odnawialnych źródeł energii i ulepszaniu istniejących oraz na zwiększaniu efektywności energetycznej; uważa, że obowiązek świadczenia usługi publicznej związany z bezpieczeństwem dostaw energii musi stać się przejrzysty dla zainteresowanych podmiotów z sektora energetycznego i operatorów;
18. podkreśla, że UE i zainteresowani partnerzy z Europy Wschodniej muszą zadbać o to, aby ich współpraca w sektorze energetycznym w ramach zawieranych w przyszłości układów o stowarzyszeniu była zgodna z przepisami UE dotyczącymi wewnętrznego rynku w celu zapewnienia operatorom z sektora energetycznego bezpiecznego i stabilnego otoczenia prawnego na przyszłość;
19. dostrzega wartość Traktatu o Wspólnocie Energetycznej, który stanowi podstawę umożliwiającą tworzenie w długim okresie w pełni zintegrowanego regionalnego rynku energii między UE a jej południowo-wschodnimi i wschodnimi sąsiadami; podkreśla coraz większe zainteresowanie Wspólnotą Energetyczną w regionie Europy Wschodniej, o czym świadczy przystąpienie do niej Mołdawii i Ukrainy odpowiednio w 2010 i 2011 r., a także uczestnictwo Armenii i Gruzji w charakterze obserwatorów; uważa, że współpraca UE z Armenią i Gruzją, a także Azerbejdżanem i Białorusią, musi być rozwijana zgodnie z celami Traktatu o Wspólnocie Energetycznej i mając na uwadze wspólne interesy i specyfikę poszczególnych krajów;
20. zaleca przedłużenie Wspólnoty Energetycznej na okres po 2016 r. i wzmocnienie jej ram współpracy poprzez stworzenie planu działania umożliwiającego modernizację sektorów energetycznych w krajach będących członkami Wspólnoty Energetycznej i dalsze postępy w harmonizacji przepisów dotyczących rynku energii, a także dostosowanie sposobu podejmowania decyzji i struktury organizacyjnej Wspólnoty Energetycznej do przyszłych wyzwań;
21. podkreśla, że kraje będące członkami Wspólnoty zobowiązały się do wdrażania przepisów z dorobku prawnego UE dotyczących rynku energii elektrycznej, energii odnawialnej, bezpieczeństwa dostaw, efektywności energetycznej oraz trzeciego pakietu energetycznego UE; uważa, że strony traktatu powinny dążyć do zbliżenia swoich ram regulacyjnych do standardów i przepisów UE i zadbać o to, aby nowe umowy dwustronne ze stronami trzecimi były zgodne z ich zobowiązaniami na mocy traktatu;

22. dostrzega znaczenie wsparcia prawnego i technicznego, które UE zapewnia partnerom z Europy Wschodniej w ramach pomocy we wdrażaniu reform ukierunkowanych na zbliżenie się do standardów i wymogów UE; wzywa UE do utrzymania bieżącego poziomu zasobów finansowych przeznaczonych na tego typu wsparcie w ramach przyszłego Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa na lata 2014–2020;
23. podkreśla konieczność dalszego pogłębiania wymiany doświadczeń i tworzenia sieci kontaktów w środowiskach ekspertów w odniesieniu do polityk regulacyjnych i praktyk stosowanych w relacjach między UE a partnerami z Europy Wschodniej; w tym kontekście z zadowoleniem przyjmuje stworzenie dnia 23 listopada 2012 r. sieci konkurencji Wspólnoty Energetycznej, której celem jest funkcjonowanie jako platforma promowania współpracy i wymiany doświadczeń w odniesieniu do polityki konkurencji, prawodawstwa i egzekwowania dorobku prawnego UE w dziedzinie konkurencji we Wspólnocie Energetycznej; z zadowoleniem przyjmuje inicjatywę organizowania corocznych seminariów eksperckich pod patronatem Komisji Bezpieczeństwa Energetycznego Zgromadzenia Parlamentarnego Euronest;
24. zauważa osiągnięcia i postępy we wdrażaniu inicjatywy przewodniej Partnerstwa Wschodniego dotyczącej energii, której podstawowym celem jest między innymi promowanie konwergencji rynku energii elektrycznej; jest świadom zróżnicowanego stopnia rozwoju rynków energii elektrycznej w krajach partnerskich z Europy Wschodniej i zaleca podejmowanie dalszych starań w celu promowania liberalizacji rynku energii elektrycznej;
25. podkreśla znaczenie zwiększania roli niezależności krajowych organów regulacji energetyki; wzywa krajowe organy regulacji energetyki z państw członkowskich i krajów partnerskich z Europy Wschodniej do zacieśnienia ich współpracy poprzez opracowanie wspólnych programów szkoleń i regularnych wymian w ramach Agencji ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki i Regionalnego Stowarzyszenia Regulatorów Energetyki;
26. pochwała działania Porozumienia Burmistrzów, które łączy 48 miast-sygnatariuszy z krajów partnerskich z Europy Wschodniej zobowiązujących się do wdrażania strategii politycznych dotyczących zrównoważonej energii w celu osiągnięcia lub przekroczenia unijnego celu ograniczenia emisji dwutlenku węgla o 20 % do 2020 r. poprzez zwiększoną efektywność energetyczną i rozwój energii odnawialnej; podkreśla kluczową rolę lokalnych władz jako organów wytwarzających energię i organów regulacji energetyki w przyspieszaniu zmian rynkowych w dziedzinie gospodarki przestrzennej i mobilności, efektywności energetycznej budynków i promowania zdecentralizowanych i odnawialnych źródeł energii; zaleca zintensyfikowanie działań i wsparcia UE na rzecz Porozumienia Burmistrzów jako platformy wymiany i narzędzia wielopoziomowego sprawowania rządów w ramach Partnerstwa Wschodniego;
27. uważa, że rozwój metod eksploatacji niekonwencjonalnych złóż energii z węglowodorów, w szczególności gazu łupkowego, na szczeblu światowym może mieć znaczący wpływ na rynki energii w UE i krajach partnerskich z Europy Wschodniej; zaleca, aby UE i partnerzy z Europy Wschodniej zaangażowali się w wymianę wiedzy i doświadczeń w ramach platformy tematycznej Partnerstwa Wschodniego „bezpieczeństwo energetyczne” w odniesieniu do strategii politycznych i regulacji mających zastosowanie do niekonwencjonalnych metod wydobycia gazu w Europie i wymieniali najlepsze praktyki w celu zapewnienia ochrony zdrowia ludzkiego, klimatu i środowiska;
28. podkreśla konieczność zapewnienia tego, aby państwa członkowskie UE i partnerzy z Europy Wschodniej stosowali najwyższe standardy w odniesieniu do ochrony środowiska i bezpieczeństwa podczas budowania infrastruktury energetycznej i zarządzania nią; wzywa w tym kontekście UE i partnerów z Europy Wschodniej do dalszego pogłębiania ich współpracy w zakresie ulepszania ram regulacyjnych dotyczących bezpieczeństwa jądrowego;

29. zaleca, aby UE i partnerzy z Europy Wschodniej zadbali o synergie między ich działaniami w ramach Partnerstwa Wschodniego, Wspólnoty Energetycznej, synergii czarnomorskiej, inicjatywy Baku i programu międzynarodowej współpracy w dziedzinie energii INOGATE;
30. podkreśla potencjalne wzajemne korzyści dla UE i partnerów z Europy Wschodniej ze stworzenia południowego korytarza gazowego i pozytywny wpływ polityki dywersyfikacji, dzięki której ceny za energię w UE i krajach partnerskich z Europy Wschodniej są bardziej konkurencyjne i UE i kraje te są w mniejszym stopniu zależne od importu energii od dostawców z dominującą pozycją na rynku;

Umacnianie zintegrowanych i wzajemnie połączonych sieci energetycznych

31. podkreśla, że przepustowość połączeń wzajemnych między państwami członkowskimi UE a partnerami z Europy Wschodniej jest niewystarczająca i pozostaje istotną barierą w rozwijaniu konkurencyjnego zintegrowanego rynku w sektorze energii elektrycznej, ropy naftowej i gazu;
32. zauważa, że znaczna zależność od importu od dostawców z dominującą pozycją na rynku może być wykorzystywana jako instrument wywierania nacisku na politykę zagraniczną; podkreśla w tym zakresie, że dywersyfikacja dostawców i dróg dostaw jest bardzo potrzebna, aby umocnić geopolityczną niezależność i zadbać o rzeczywistą konkurencję między źródłami gazu i ropy naftowej w UE i krajach partnerskich z Europy Wschodniej;
33. uważa, że główną odpowiedzialność za zapewnianie finansowania przyszłych sieci i infrastruktury ponoszą rynki i prywatni inwestorzy, podczas gdy inwestycje publiczne powinny służyć wykorzystywaniu efektu dźwigni w finansowaniu prywatnym;
34. uznaje konieczność zapewnienia stałych dostaw energii w bezpieczny i niezawodny sposób za bieżące wyzwanie; podkreśla, że niezawodne usługi energetyczne są częścią koniunktury na świecie i dają szansę na poprawę standardów życia, zwiększenie produktywności w przemyśle i konkurencyjności na światowym rynku oraz przyspieszenie wzrostu gospodarczego i tworzenia miejsc pracy;
35. z zadowoleniem przyjmuje wniosek Komisji dotyczący rozporządzenia ustanawiającego instrument „Łącząc Europę” jako nowy zintegrowany instrument inwestowania w priorytetowe przedsięwzięcia UE w zakresie infrastruktury transportowej, energetycznej i telekomunikacyjnej; podkreśla konieczność pełnego uwzględnienia wymiaru europejskiego sąsiedztwa przy planowaniu priorytetów UE w zakresie infrastruktury energetycznej;
36. wzywa UE i partnerów z Europy Wschodniej do zintensyfikowania dialogu politycznego w celu określenia wspólnych priorytetów w dziedzinie dywersyfikacji źródeł dostaw energii i dróg dostaw; zaleca, by planowanie infrastruktury energetycznej przez UE i partnerów z Europy Wschodniej obejmowało rozbudowywanie korytarzy transportowych, w szczególności południowego korytarza gazowego, w tym przedsięwzięć dotyczących transportu energii przez Morze Kaspijskie oraz ulepszenia lub rozbudowy istniejących korytarzy transportowych;
37. podkreśla, że rozbudowa transkaspjskiego korytarza naftowego i gazowego oraz południowego korytarza gazowego wraz z dalszą rozbudową rurociągu Baku-Tbilisi-Ceyhan i rurociągu Baku-Supsa powinny połączyć kraje Azji Środkowej z Europą zarówno w sensie gospodarczym, jak i politycznym, jak również powinny dać krajom z Europy Wschodniej szansę zdobycia wiarygodnych partnerów transportowych;

38. podkreśla rolę regionu Morza Czarnego w odniesieniu do dywersyfikacji źródeł i dróg dostaw gazu do UE, a także potencjału w zakresie energii odnawialnej ze względu na jego geostrategiczne położenie; zauważa szczególne znaczenie rozbudowy południowego korytarza gazowego, co podkreślono w komunikacie Komisji zatytułowanym „Priorytety w odniesieniu do infrastruktury energetycznej na 2020 r. i w dalszej perspektywie – plan działania na rzecz zintegrowanej europejskiej sieci energetycznej”; zaleca, aby UE i partnerzy z Europy Wschodniej stymulowali rozwój przedsięwzięć dotyczących transportu energii i infrastruktury tranzytowej;
  39. zaleca, aby UE i partnerzy z Europy Wschodniej promowali przedsięwzięcia, których celem jest modernizacja infrastruktury transportu gazu w celu umożliwienia przesyłu w kierunku przeciwnym do głównego;
  40. podkreśla, że nowa infrastruktura efektywnego przesyłu energii elektrycznej dzięki wykorzystaniu nowych technologii, w szczególności inteligentnych sieci i liczników, jest kluczowym czynnikiem w rozwoju zintegrowanej sieci elektrycznej i zwiększaniu efektywności energetycznej;
  41. podkreśla konieczność pogłębienia współpracy badawczej między UE a krajami partnerskimi z Europy Wschodniej w dziedzinie wytwarzania, przesyłu i magazynowania energii;
  42. wzywa Komisję, Agencję ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER), europejską sieć operatorów systemów przesyłowych energii elektrycznej (ENTSO-E) oraz europejską sieć operatorów systemów przesyłowych gazu (ENTSO gazu) do zacieśnienia współpracy i uwzględnienia w niej swoich odpowiedników z krajów partnerskich z Europy Wschodniej w ramach opracowywania kodeksów sieci i zasad interoperacyjności infrastruktury przesyłu energii elektrycznej i gazu;
  43. podkreśla krytyczną rolę ENTSO-E w przyczynianiu się do funkcjonowania wewnętrznego rynku UE i transgranicznego handlu poprzez poprawę zarządzania europejską siecią przesyłu energii elektrycznej; popiera starania Mołdawii i Ukrainy na rzecz zwiększenia zdolności przesyłowych energii elektrycznej, co ma na celu połączenie ich sieci elektroenergetycznej z siecią europejską i dołączenie do ENTSO-E;
  44. zauważa, że rozwój odnawialnych źródeł energii stanowi wyzwanie dla istniejącej infrastruktury sieciowej, ponieważ niektóre źródła odnawialne dostarczają energię w sposób zmienny z licznymi lokalnymi miejscami jej wytwarzania; wzywa państwa członkowskie UE oraz partnerów z Europy Wschodniej do sprzyjania dobrze zaplanowanym inwestycjom w adekwatną infrastrukturę energii odnawialnej w celu ułatwienia jej zintegrowania z rynkami i stymulowania działalności badawczej związanej z tworzeniem nowych innowacyjnych zdolności przesyłu i magazynowania energii elektrycznej;
  45. zobowiązuje swoich współprzewodniczących do przekazania niniejszej rezolucji przewodniczącemu Parlamentu Europejskiego, Radzie, Komisji, wiceprzewodniczącej Komisji / wysokiej przedstawiciel Unii do spraw zagranicznych i polityki bezpieczeństwa, Europejskiej Służbie Działań Zewnętrznych oraz rządów i parlamentom państw członkowskich i krajów partnerskich z Europy Wschodniej.
-